

Sygn. akt V CSK 451/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. C.

przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w J.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 kwietnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 19 lutego 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) przyznaje adwokatowi J. S. z "[...] Kancelarii Adwokackiej" Sp. k. z siedzibą w W. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 120,- (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powód A. C. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 lutego 2013 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w J. z dnia 23 lipca 2012 r., którym oddalono powództwo przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w J. o zapłatę kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających realizację wskazanych funkcji. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, w granicach zaskarżenia i powołanych w niej podstaw. Jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły w sprawie, w której złożono skargę. Ocena podstaw przyjęcia do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub oczywista zasadność skargi i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli zachodzi przynajmniej jedna z nich. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym wypadku spełnione są wskazane przyczyny. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest

ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, jako zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na nieważność postępowania polegającą na pozbawieniu możliwości obrony praw przed Sądem Okręgowym ze względu na odmowę ustanowienia pełnomocnika z urzędu, naruszenie zasady bezpośredniości, nie możliwość udziału w rozprawach i uczestnictwa w postępowaniu dowodowym na skutek pobytu w placówkach penitencjarnych, brak możliwości zapoznania się z protokołem zeznań świadka W. i nie doręczenia transkrypcji przesłuchania strony pozwanej. „Z ostrożności procesowej” skarżący wywodził również, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na te same okoliczności, które skutkować miałyby nieważnością postępowania.

W ocenie Sądu Najwyższego przyczyny powołane przez powoda nie usprawiedliwiają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nieważność postępowania, która w myśl art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. stanowić może podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, może dotyczyć jedynie postępowania przed sądem drugiej instancji. Skarżący podnosi natomiast nieważność postępowania, która miała wystąpić przed sądem pierwszej instancji. Powołanie się na jej wystąpienie na tym etapie i następnie na nieuwzględnienie przez sąd drugiej instancji mogłoby być podniesione i odpowiednio wykazywane odwołaniem do indywidualnych przepisów prawa procesowego dopiero w ramach podstaw kasacyjnych. Jeśliby nawet przyjąć, że skarżący odwołuje się do przepisów, których naruszenie podnosi w postawach skargi, to niezależnie od niedopuszczalności ich badania na obecnym etapie postępowania kasacyjnego zauważyć należy, że twierdzenia o oczywistości zarzucanych uchybień nie są zasadne. Sąd Apelacyjny w motywach zaskarżonego wyroku szczegółowo wyjaśnił, z jakich przyczyn uznał, że w procesie toczącym się przed Sądem Okręgowym nie doszło do pozbawienia powoda możliwości obrony jego praw. Oceny tej nie sposób uznać za oczywiście błędną przy uwzględnieniu czynności podjętych na etapie postępowania odwoławczego w celu usunięcia uchybień procesowych, podniesionych w apelacji. Nie można zatem uznać, że doszło do

całkowitego, faktycznego pozbawienia powoda możliwości obrony praw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 399/01, nie publ.).

Co do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć że, zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, dla jej podzielenia niezbędne jest wykazanie niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, t.j. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z takimi przepisami prawa, które nie podlegają różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Wywód skarżącego w tym przedmiocie nie tylko nie zawiera wskazania przepisów prawa, które Sąd Apelacyjny miałby w sposób oczywisty naruszyć, ale i przekonywującej argumentacji.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowania kasacyjnym orzeczono zgodnie z § 19, § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 25 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

[aw]